ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

14. července 2005 *

Ve věci C-180/00,

jejímž předmětem je žaloba na neplatnost na základě článku 230 ES, podaná dne 12. května 2000,

Nizozemské království, zastoupené M. Fierstrou a J. van Bakel, jako zmocněnci,

žalobce,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené T. van Rijnem a C. van der Hauwaertem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: nizozemština.

podporované

Španělským královstvím, zastoupeným N. Díaz Abad, jako zmocněnkyní, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

a

Francouzskou republikou, zastoupenou G. de Berguesem a D. Colasem, jako zmocněnci,

vedlejšími účastníky,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta, R. Schintgen (zpravodaj), G. Arestis a J. Klučka, soudci,

generální advokát: P. Léger,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 17. února 2005,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Nizozemské království domáhá zrušení nařízení Komise (ES) č. 465/2000 ze dne 29. února 2000, kterým se zavádějí ochranná opatření na dovoz produktů z cukru s kumulací původu z ES/ZZÚ ze zámořských zemí a území (Úř. věst. L 56, s. 39, dále jen „napadené nařízení").

Právní rámec

Společná organizace trhů v odvětví cukru

2 Nařízením (ES) č. 2038/1999 ze dne 13. září 1999 o společné organizaci trhů v odvětví cukru (Úř. věst. L 252, s. 1) provedla Rada Evropské unie kodifikaci nařízení (EHS) č. 1785/81 ze dne 30. června 1981, které zavedlo tuto společnou organizaci (Úř. věst. L 177, s. 4) a které bylo několikrát změněno. Cílem této organizace je regulovat trh Společenství s cukrem za účelem zvýšení zaměstnanosti a životní úrovně producentů Společenství.

3 Podpora produkce Společenství provedená formou garantovaných cen, je omezena na vnitrostátní produkční kvóty (kvóty A a B) přidělené Radou podle nařízení č. 2038/1999 každému státu, který je dále rozděluje mezi své producenty. Cukr, na který se vztahuje kvóta B (nazvaný „cukr B"), podléhá, při vyšší produkci oproti cukru, na který se vztahuje kvóta A (nazvaný „cukr A"), dávce. Cukr vyprodukovaný nad kvóty A a B se nazývá „cukr C" a nemůže být prodáván uvnitř Evropského společenství, ledaže by byl zahrnut do kvót A a B následující sezóny.

4 S výjimkou vývozu cukru C se poskytují podle článku 18 nařízení č. 2038/1999 při vývozech mimo Společenství vývozní náhrady vyrovnávající rozdíl mezi cenou na trhu Společenství a cenou na světovém trhu.

5 Množství cukru, na které se mohou vztahovat vývozní náhrady a celková roční částka náhrad, jsou upraveny dohodami Světové obchodní organizace (dále jen „dohody WTO"), jejichž stranou je Společenství, schválenými rozhodnutím Rady 94/800/ES ze dne 22. prosince 1994 o uzavření dohod jménem Evropského společenství s ohledem na oblasti, které jsou v jeho pravomoci, v rámci Uruguayského kola mnohostranných jednání (1986–1994) (Úř. věst. L 336, s. 1; Zvl. vyd. 11/21, s. 80). Nejpozději od hospodářského roku 2000/2001 musí být množství vyvezeného cukru s náhradou omezeno na 1 273 500 tun a celková částka náhrad na 499,1 milionů EUR, přičemž tato čísla představují snížení o 20 % množství cukru vyvezeného s náhradou a o 36 % celkové částky náhrad oproti číslům za hospodářský rok 1994/1995.

Režim přidružení zámořských zemí a území ke Společenství

6 Podle čl. 3 odst. 1 písm. s) ES činnost Společenství zahrnuje přidružení zámořských zemí a území (ZZÚ) „za účelem zvýšení obchodu a společné podpory hospodářského a sociálního rozvoje".

7 Nizozemské Antily a Aruba jsou součástí ZZÚ.

8 Přidružení posledně zmíněných zemí a území ke Společenství je upraveno ve čtvrté části Smlouvy o ES.

9 Na základě článku 136 Smlouvy o ES (nyní po změně článek 187 ES) bylo přijato několik rozhodnutí, mezi nimiž také rozhodnutí Rady 91/482/EHS ze dne 25. července 1991 o přidružení zámořských zemí a území k Evropskému hospodářskému Společenství (Úř. věst. L 263, s. 1), které je podle svého čl. 240 odst. 1 použitelné na období deseti let od 1. března 1990.

10 Různá ustanovení tohoto rozhodnutí byla změněna rozhodnutím Rady 97/803/ES ze dne 24. listopadu 1997, kterým bylo částečně změněno rozhodnutí 91/482 (Úř. věst. L 329, s. 50). Platnost rozhodnutí 91/482, ve znění rozhodnutí 97/803 (dále jen „rozhodnutí ZZÚ"), byla prodloužena do 28. února 2001 rozhodnutím Rady 2000/169/ES ze dne 25. února 2000 (Úř. věst. L 55, s. 67).

11 Článek 101 odst. 1 rozhodnutí ZZÚ stanoví:

„Produkty původem ze ZZÚ mohou být dovezeny do Společenství bez dovozních cel." (*neoficiální překlad*)

12 Článek 102 téhož rozhodnutí stanoví:

„Aniž je dotčen článek 108b, Společenství nepoužije na dovoz produktů původem ze ZZÚ množstevní omezení ani opatření s rovnocenným účinkem." (*neoficiální překlad*)

13 Článek 108 odst. 1 první odrážka zmíněného rozhodnutí odkazuje na přílohu II tohoto rozhodnutí za účelem definice pojmu produktů původem z nějakého území a metod administrativní spolupráce, které se na ně vztahují. Podle článku 1 této přílohy je produkt považován za původem ze ZZÚ, Společenství nebo zemí Afriky, Karibské oblasti a Tichomoří (dále jen „státy AKT"), pokud tam byl zcela získán nebo dostatečně zpracován.

14 Článek 3 odst. 3 zmíněné přílohy II stanoví seznam úprav a zpracování považovaných za nedostatečné k tomu, aby produktu pocházejícímu zejména ze ZZÚ byla udělena povaha produktu původem z tohoto území.

15 Článek 6 odst. 2 této přílohy obsahuje nicméně pravidla zvaná „kumulace původu z ES/ZZÚ a AKT/ZZÚ". Stanoví:

„Pokud jsou produkty, které byly zcela získány ve Společenství nebo ve státech AKT, upraveny nebo zpracovány v ZZÚ, jsou považovány za zcela získány v ZZÚ." (*neoficiální překlad*)

16 Podle čl. 6 odst. 4 zmíněné přílohy jsou pravidla kumulace původu z ES/ZZÚ a AKT/ZZÚ použitelná „na každou úpravu a zpracování provedené v ZZÚ, včetně činností uvedených v čl. 3 odst. 3." (*neoficiální překlad*)

17 Rozhodnutí 97/803 vložilo do rozhodnutí ZZÚ zejména článek 108b, jehož odstavec 1 stanoví, že „kumulace původu z AKT/ZZÚ uvedená v článku 6 přílohy II je připuštěna pro roční množství 3000 tun cukru". (*neoficiální překlad*) Rozhodnutí 97/803 nicméně neomezilo použití pravidla kumulace původu z ES/ZZÚ.

18 Článek 109 odst. 1 rozhodnutí ZZÚ opravňuje Komisi Evropských společenství přijmout „nezbytná ochranná opatření", pokud „použití [tohoto rozhodnutí] způsobuje vážná narušení v odvětví hospodářské činnosti Společenství nebo jednoho nebo několika členských států nebo ohrožuje jejich vnější finanční stabilitu nebo pokud vzniknou obtíže, které by mohly vést ke zhoršení situace v odvětví činnosti Společenství nebo regionu Společenství [...]". (*neoficiální překlad*) Na základě čl. 109 odst. 2 zmíněného rozhodnutí Komise musí zvolit „opatření, která přinášejí nejmenší narušení fungování přidružení a Společenství". (*neoficiální překlad*) Mimoto „tato opatření nesmí mít dosah překračující dosah striktně nezbytný pro vyřešení obtíží, které se objevily". (*neoficiální překlad*)

Ochranná opatření přijatá proti dovozu cukru a směsí cukru a kakaa, na které se vztahuje kumulace původu z ES/ZZÚ

19 Na základě článku 109 rozhodnutí ZZÚ bylo přijato nařízení Komise (ES) č. 2423/1999 ze dne 15. listopadu 1999, kterým se zavádějí ochranná opatření na cukr kódu KN 1701 a směsi cukru a kakaa kódů KN 1806 10 30 a 1806 10 90 původem ze zámořských zemí a území (Úř. věst. L 294, s. 11).

20 Tímto nařízením, použitelným do 29. února 2000 podřídila Komise dovoz cukru, na který se vztahuje kumulace původu z ES/ZZÚ, režimu minimálních cen, a dovoz směsí cukru a kakaa (dále jen „směsi") původem ze ZZÚ, kontrole Společenství podle podmínek stanovených v článku 308d nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 253, s.1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307).

21 Nizozemské království podalo žalobu směřující ke zrušení nařízení č. 2423/1999. Tato žaloba byla zamítnuta rozsudkem z tohoto dne, Nizozemsko v. Komise (C-26/00, Sb. rozh. s. I-6527).

22 Komise přijala napadené nařízení rovněž na základě článku 109 rozhodnutí ZZÚ.

23 Z prvního, čtvrtého, pátého, šestého a sedmého bodu odůvodnění tohoto nařízení vyplývá toto:

„(1) Komise konstatovala, že dovoz cukru [...] a směsí [...] pocházející ze [ZZÚ] se od roku 1997 velmi zvýšil, zejména pokud jde o dovoz kumulující původ z ES/ZZÚ. Tento dovoz se zvýšil z 0 tun v roce 1996 na více než 48 000 tun v roce 1999. [...]

[...]

(4) Obtíže se objevily v posledních letech na trhu cukru Společenství. Tento trh je trhem přebytkovým. Spotřeba cukru je stálá, na úrovni kolem 12,7 milionů tun. Produkce se nachází mezi 16,7 a 17,8 miliony tun. Jakýkoliv dovoz cukru do Společenství tedy přesouvá na vývoz množství odpovídající množství cukru Společenství, které nemůže jít na odbyt na tomto trhu; náhrady pro tento cukr – v rámci určitých kvót – jsou placeny z rozpočtu Společenství (k tomuto dni kolem 520 eur za tunu). Objem vývozu s náhradami je nicméně omezen dohodou o zemědělství uzavřenou v rámci Uruguayského kola a snížen z 1 555 600 tun za hospodářský rok 1995/1996 na 1 273 500 tun za hospodářský rok 2000/2001.

(5) Tyto obtíže mohou velmi destabilizovat SOT (společná organizace trhu) s cukrem. Pro hospodářský rok 2000/2001, který začíná 1. července 2000, bylo podle nejopatrnějších odhadů v současnosti dostupných, zamýšleno snížit kvóty producentům Společenství o přibližně 500 000 tun [...]. Jakýkoliv dodatečný dovoz cukru a produktů s velkou koncentrací cukru pocházejících ze ZZÚ si vyžádá významnější snížení kvót producentům Společenství, a tedy větší ztrátu jistoty jejich příjmů.

(6) Dovoz se uskutečňuje v období přibližně tří měsíců následujících po žádosti o vydání licencí z důvodu jejich délky platnosti. Proto veškerý zvýšený vývoz, i když se uskutečnil tři měsíce před začátkem hospodářského roku 2000/2000, ovlivňuje situaci na trhu během zmíněného hospodářského roku a způsobuje nepříznivé důsledky zmíněné v bodu 5 odůvodnění

(7) V důsledku toho existují obtíže, které v sobě obsahují nebezpečí zhoršení situace v odvětví činnosti Společenství. [...]." (*neoficiální překlad*)

24 Podle článku 1 napadeného nařízení:

„U produktů kódů KN 1701, 1806 10 30 a 1806 10 90 je připuštěna kumulace původu z ES/ZZÚ uvedená v článku 6 přílohy II [rozhodnutí ZZÚ] pro množství 3 340 tun cukru po dobu použitelnosti tohoto nařízení.

Pro účely dodržení tohoto omezení pro produkty jiné než surový cukr se bere v úvahu obsah cukru v dovezeném produktu." (*neoficiální překlad*)

25 Z devátého bodu odůvodnění zmíněného nařízení vyplývá, že Komise přijala tuto kvótu 3 340 tun, přičemž zohlednila „částku nejvyšších ročních objemů dovozu dotyčných produktů během tří let předcházejících roku 1999, který byl rokem, kdy se dovoz exponenciálně zvýšil, a pro které probíhá vyšetřování Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) pro podezření z porušení předpisů". (*neoficiální překlad*)

26 Podle článku 2 napadeného nařízení je dovoz produktů uvedených v článku 1 tohoto nařízení podřízen vydání dovozní licence, která je vydávána v souladu s podmínkami stanovenými v článcích 2 až 6 nařízení Komise (ES) č. 2553/97 ze dne 17. prosince 1997 o podmínkách vydávání dovozních licencí pro určité produkty kódů KN 1701, 1702, 1703 a 1704 s kumulací původu z AKT/ZZÚ (Úř. věst. L 349, s. 26), které jsou přiměřeně použitelné.

27 Konečně podle článku 3 je napadené nařízení použitelné od 1. března 2000 do 30. září 2000.

Návrhy účastníků řízení

28 Nizozemská vláda navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadené nařízení;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

29 Komise navrhuje:

— zamítnout žalobu jako neopodstatněnou;

— uložit Nizozemskému království náhradu nákladů řízení.

30 Dopisem došlým kanceláři Soudního dvora dne 7. července 2000 navrhlo zmíněné království přerušení řízení před Soudním dvorem do vydání rozhodnutí Soudu, kterým se ukončí řízení ve věcech T-94/00 a T-110/00, Rica Foods a další v. Komise, jejichž předmětem je rovněž zrušení napadeného nařízení. V odpovědi na otázku Soudního dvora uvedlo, že jeho návrh na přerušení řízení se týká také věci T-159/00, Rica Foods a další v. Komise.

31 Usnesením ze dne 17. října 2000 předseda Soudního dvora vyhověl tomuto návrhu podle čl. 47 třetího pododstavce Statutu ES Soudního dvora a čl. 82a odst. 1 prvního pododstavce písm. a) jednacího řádu Soudního dvora.

32 Soud zamítl žaloby ve zmíněných věcech jako neopodstatněné rozsudkem ze dne 14. listopadu 2002, Rica Foods a další v. Komise (T-94/00, T-110/00 a T-159/00, Recueil, s. II-4677).

33 Usnesením ze dne 21. března 2001 povolil předseda Soudního dvora vedlejší účastenství Španělského království a Francouzské republiky na podporu návrhů Komise.

34 Francouzská vláda nepředložila písemná vyjádření.

K žalobě

35 Na podporu svého návrhu na zrušení napadeného nařízení se Nizozemské království dovolává čtyř žalobních důvodů vycházejících z porušení čl. 109 odst. 1 rozhodnutí ZZÚ a téhož článku odstavce 2, překročení pravomoci, jakož i porušení povinnosti uvést odůvodnění uvedené v článku 253 ES.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 109 odst. 1 rozhodnutí ZZÚ

Argumentace účastníků řízení

36 V prvním žalobním důvodu nizozemské vláda tvrdí, že pokud jde o dovoz cukru s kumulací původu z ES/ZZÚ do Společenství, Komise provedla zjevně nepřesné posouzení skutkového stavu, než dospěla k závěru o nezbytnosti přijmout ochranná opatření.

37 Podle zmíněné vlády jsou ochranná opatření výjimkou ve vztahu k obchodní úpravě obvykle použitelné. Náleží tedy Komisi, aby prokázala existenci výjimečné situace, která vyžaduje taková opatření na základě objektivních kritérií posouzení uvedených v článku 109 rozhodnutí ZZÚ. V projednávaném případu se přitom nejedná o takovou situaci.

38 První žalobní důvod se skládá z pěti částí.

39 Zaprvé nizozemská vláda uplatňuje, že množství cukru a směsí dovezených ze ZZÚ, které podle statistických údajů zpracovaných Statistickým úřadem Evropských společenství (Eurostat) dosahovalo přibližně 40 000 tun v roce 1999, což je méně než 0,4 % produkce Společenství, nemohlo představovat nebezpečí narušení společné organizace trhu s cukrem. Tato organizace nemohla být narušena ani dovozem směsí, protože na základě čl. 1 odst. 1 nařízení č. 2038/1999 se zmíněná společná organizace nevztahuje na kakao.

40 Zadruhé tato vláda poznamenává, že celková produkce cukru ve Společenství se liší z roku na rok o více než milion tun. Vzhledem k tomu, že spotřeba je rovněž kolísavá, tvrzení, podle něhož každé dodatečné množství dovezené ze ZZÚ povede k vývozu odpovídajícího množství, je založené na neznalosti reality. V každém případě, i když dovoz pocházející ze ZZÚ přispívá ke zvýšení vývozu Společenství, není tento nezbytně dotován.

41 Zatřetí zmíněná vláda tvrdí, že sporný dovoz cukru nemohl pro Společenství způsobit obtíže, pokud jde o povinnosti vyplývající z dohod WTO. Opírajíc se o usnesení předsedy Soudu ze dne 30. dubna 1999, Emesa Sugar v. Komise (T-44/98 R II, Recueil, s. II-1427, bod 107), tato vláda uvádí, že Společenství má dostatečný prostor k jednání proto, aby čelilo zvýšení dovozu cukru pocházejícího ze ZZÚ.

42 Začtvrté nizozemská vláda pochybuje, že Komise tím, že přijala napadené nařízení, zamýšlela snížit produkčních kvót. V každém případě toto snížení nebylo nezbytným kvůli samotnému spornému dovozu cukru.

43 Nakonec tato vláda tvrdí, že není prokázáno, že sporný dovoz cukru způsobil újmu producentům Společenství. Nejdříve vývozní náhrady byly financovány Evropským orientačním a záručním fondem pro zemědělství (EZOZF), a nikoliv producenty Společenství. Dále v roce 1999 byl cukr prodán producentům ze ZZÚ za cenu přibližně dvojnásobnou, než byla cena na světovém trhu, což umožnilo producentům Společenství realizovat značné zisky. Konečně Komise neprokázala, že každá tuna dovezená ze ZZÚ vedla k odpovídajícímu snížení prodejů realizovaných producenty Společenství.

44 Kromě toho tvrzení, podle něhož způsobuje dovoz náklady pro evropský cukrovarnický průmysl, je ještě méně přijatelné, pokud se jedná o dovoz v malém množství směsí původem ze ZZÚ, než co se týče dovozu cukru, vzhledem k tomu, že producenti Společenství takové směsi nevyrábějí.

45 Komise namítá, že situace na trhu je taková, že každá tuna cukru dovezená ze ZZÚ do Společenství způsobuje odpovídající snížení produkčních kvót Společenství. Mimoto vzhledem k produkčním kapacitám podniků ze ZZÚ a za neexistence jakéhokoliv omezení, může dovoz cukru pocházející z těchto zemí způsobit snížení produkčních kvót Společenství vyšší o 40 % až 50 % než omezení již stanovené orgány Společenství.

46 Co se týče směsí, i když je nesporné, že na kakao se nevztahuje společná organizace trhu, je stejně tak zřejmé, že dotčené směsi obsahují velmi vysoké procento cukru. Dovoz směsí pocházející ze ZZÚ může mít tedy nepříznivé důsledky na prodej cukru producenty výrobcům Společenství těchto směsí.

47 Komise rovněž uplatňuje, že společná organizace trhu zavedla produkční kvóty jak pro cukr, který bude spotřebován na trhu Společenství (cukr A), tak pro cukr, který bude vyvezen s náhradou (cukry A a B). Podle ní, pokud producenti cukru nemohou prodat cukr A na trhu Společenství, snaží se jej vyvézt v rámci vývozu nezbytně dotovaného. Další řešení spočívá ve skladování cukru, ale cukr není již několik let dotovaný a Komise ostatně odrazuje od používání tohoto postupu vzhledem k jeho nákladnosti pro rozpočet Společenství.

48 Co se týče dodržování povinností, které byly dohodnuty v rámci WTO, Komise odkazuje na bod 56 rozsudku ze dne 8. února 2000, Emesa Sugar (C-17/98, Recueil, s. I-675).

49 Konečně, pokud jde o nepříznivé důsledky pro subjekty Společenství, Komise, odkazujíc na bod 56 výše uvedeného rozsudku Emesa Sugar a na bod 88 stanoviska generálního advokáta Ruiz-Jarabo Colomera v této věci, uvádí, že vývozní náhrady nejsou zcela financovány EZOZF vzhledem k tomu, že významnou část nesou producenti Společenství. I když je pravdou, že někteří producenti Společenství mohou mít zisk z prodeje cukru C producentům ze ZZÚ, tato skutečnost nemůže podle Komise vyrovnat újmu způsobenou odvětví jako celku.

50 Španělská vláda zastává stejný postoj jako Komise. Poznamenává, že významné zvýšení dovozu cukru pocházejícího ze ZZÚ od roku 1997 je důsledkem změny rozhodnutí ZZÚ, které omezilo dovoz do Společenství produktů s kumulací původu z AKT/ZZÚ, které nepodléhají clu. Podniky v odvětví, informované o tomto výhledu od zveřejnění návrhu na změnu v roce 1996, zaměřily svou pozornost na produkty s kumulací původu z ES/ZZÚ, které nebyly dotčeny touto změnou. Přijatá ochranná opatření mají tudíž za cíl chránit zájmy producentů Společenství v rámci společné zemědělské politiky, aniž by to ovlivnilo hospodářství ZZÚ, jelikož se netýkají cukru vyprodukovaného v těchto zemích.

51 Zmíněná vláda uvádí, že v roce 1999 byla cena cukru na světovém trhu 242 eur za tunu, zatímco ve Španělsku byl cukr prodáván za 775 eur za tunu. Subjekty ze ZZÚ takto dosáhly ziskového rozpětí 553 eur za tunu cukru, který vyvezly bez cla do

Společenství. Mohly tedy koupit cukr C a po minimálním zpracování se vyhnuly uhrazení vstupního cla, a tím dosáhly nesmírných zisků. Co se týče dovozní ceny směsí, byla rovněž nižší než cena zjištěná na trhu Společenství.

52 Kromě toho španělská vláda, připomínajíc, že dotčený cukr nepochází z kultur pěstovaných v ZZÚ, poznamenává, že rozhodnutí ZZÚ bylo přijato za účelem rozvoje těchto území. Tyto země přitom nemají žádnou výhodu z přidané hodnoty získané ze zpracování, na němž záleží kumulace původu z ES/ZZÚ, vzhledem k tomu, že v praxi minimální zpracování, které se zde provádí, nevytváří pracovní místa ani nepodporuje rozvoj těchto ZZÚ.

Závěry Soudního dvora

53 Úvodem je třeba připomenout, že orgány Společenství mají širokou posuzovací pravomoc při použití článku 109 rozhodnutí ZZÚ (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 11. února 1999, Antillean Rice Mills a další v. Komise, C-390/95 P, Recueil, s. I-769, bod 48, a ze dne 22. listopadu 2001, Nizozemsko v. Rada, C-110/97, Recueil, s. I-8763, bod 61, jakož i Nizozemsko v. Rada, C-301/97, Recueil, s. I-8853, bod 73).

54 Za těchto podmínek náleží soudu Společenství, aby se omezil na přezkoumání, zda výkon této pravomoci není postižen zjevným pochybením nebo překročením pravomoci nebo zda orgány Společenství zjevně nepřekročily meze své posuzovací pravomoci (viz výše uvedené rozsudky Antillean Rice Mills a další v. Komise, bod 48; Nizozemsko v. Rada, C-110/97, bod C-301/97, bod 74).

55 Toto omezení rozsahu přezkumu soudu Společenství je uloženo, zvláště pokud jsou jako v projednávaném případě orgány Společenství přivedeny k rozhodování o rozdílných zájmech a provádění volby politiky spadající do jejich vlastní odpovědnosti (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Emesa Sugar, bod 53).

56 Podle čl. 109 odst. 1 rozhodnutí ZZÚ Komise „může" přijmout ochranná opatření buď „pokud použití [tohoto rozhodnutí] způsobuje vážná narušení v odvětví hospodářské činnosti Společenství, nebo jednoho nebo několika členských států nebo ohrožuje jejich vnější finanční stabilitu" (*neoficiální překlad*), nebo „pokud se objeví obtíže, které by mohly vést ke zhoršení situace v odvětví činnosti Společenství nebo regionu Společenství". (*neoficiální překlad*) Soudní dvůr rozhodl v bodu 47 svého výše uvedeného rozsudku Antillean Rice Mills a další v. Komise, že v prvním případě uvedeném v tomto odstavci musí být prokázána existence vztahu příčinné souvislosti, protože ochranná opatření musí mít za cíl odstranit nebo zmírnit obtíže vzniklé v posuzovaném odvětví a že naopak pokud jde o druhý případ, není vyžadováno, aby obtíže, které odůvodňují zavedení ochranných opatření, vyplývaly z použití rozhodnutí ZZÚ.

57 Komise založila napadené nařízení na druhé hypotéze uvedené v čl. 109 odst. 1 rozhodnutí ZZÚ. Ze sedmého bodu odůvodnění tohoto nařízení totiž vyplývá, že Komise přijala sporné ochranné opatření, zatímco „[existovaly] obtíže, které v sobě obsahovaly nebezpečí zhoršení situace v odvětví činnosti Společenství". (*neoficiální překlad*)

58 Konkrétněji ze čtvrtého až šestého bodu odůvodnění zmíněného nařízení vyplývá, že odkaz na článek 109 rozhodnutí ZZÚ byl odůvodněn skutečností, že dovoz cukru a směsí s kumulací původu z ES/ZZÚ v sobě obsahoval nebezpečí významného zhoršení fungování organizace společného trhu v odvětví cukru a velmi nepříznivých účinků pro subjekty Společenství v tomto odvětví.

59 První žalobní důvod je tvořen pěti částmi, z nichž první čtyři se v podstatě týkají existence nebezpečí narušení společné organizace trhu s cukrem a pátá, nebezpečí nepříznivých důsledků pro subjekty Společenství.

K existenci nebezpečí narušení společné organizace trhu s cukrem

60 Zaprvé nizozemská vláda tvrdí, že s ohledem na minimální množství cukru dovezené v režimu kumulace původu z ES/ZZÚ, neexistovala žádná obtíž ve smyslu čl. 109 odst. 1 rozhodnutí ZZÚ.

61 Pokud jde o tuto otázku, z prvního a pátého bodu odůvodnění napadeného nařízení vyplývá, že Komise konstatovala od roku 1997 „velké zvýšení" dovozu cukru pocházejícího ze ZZÚ v režimu kumulace původu z ES/ZZÚ a že fungování organizace trhu hrozila „velká destabilizace". Čtvrtý bod odůvodnění tohoto nařízení uvádí v tomto ohledu:

„[Trh Společenství s cukrem] je trhem přebytkovým. Spotřeba cukru je stálá, na úrovni kolem 12,7 milionů tun. Produkce se nachází mezi 16,7 a 17,8 miliony tun. Jakýkoliv dovoz cukru do Společenství tedy přesouvá na vývoz odpovídající množství cukru Společenství, které nemůže jít na odbyt na tomto trhu; náhrady pro tento cukr – v rámci určitých kvót – jsou placeny z rozpočtu Společenství (k tomuto dni kolem 520 eur za tunu). Objem vývozu s náhradami je nicméně omezen dohodou o zemědělství uzavřenou v rámci Uruguayského kola a snížen z 1 555 600 tun za hospodářský rok 1995/1996 na 1 273 500 tun za hospodářský rok 2000/2001." (*neoficiální překlad*)

62 Je třeba připomenout, jak uvedl Soudní dvůr v bodu 56 výše uvedeného rozsudku Emesa Sugar, že již v roce 1997 byla produkce řepného cukru ve Společenství přebytková ve vztahu k množství spotřebovanému ve Společenství, ke které se přidal dovoz třtinového cukru pocházející ze států AKT za účelem uspokojení zvláštní poptávky po tomto produktu a splnění povinnosti Společenství dovézt určité množství cukru ze třetích zemí uložené v rámci WTO. Navíc Společenství bylo rovněž povinno dotovat vývoz cukru formou vývozních náhrad a v mezích zmíněných dohod. Za těchto podmínek a s ohledem na postupné zvyšování dovozu cukru pocházejícího ze ZZÚ od roku 1997 se Komise mohla právem domnívat, že jakékoliv dodatečné množství tohoto produktu, i když minimální ve vztahu k produkci Společenství, které by vstoupilo na trh Společenství, by přinutilo orgány Společenství zvýšit částku vývozních dotací ve výše zmíněných mezích nebo snížit kvóty evropským producentům, což by narušilo společnou organizaci trhu s cukrem, jejíž rovnováha již byla nejistá, a což by bylo v rozporu s cíli společné zemědělské politiky.

63 Mimoto, pokud je pravda, že na směsi se nevztahuje společná organizace trhu s cukrem, jak vyplývá z čl. 1 odst. 1 nařízení č. 2038/1999, zvýšení dovozu těchto produktů původem ze ZZÚ obecně s vysokým obsahem cukru nicméně představuje nebezpečí narušení fungování společné organizace trhu v odvětví cukru, jelikož tento dovoz může ovlivnit možnost producentů Společenství prodat cukr výrobcům těchto směsí ve Společenství.

64 V důsledku toho nizozemská vláda neprokázala, že Komise se dopustila zjevně nesprávného posouzení, když se domnívala, že dovoz cukru a směsí původem ze ZZÚ se v období mezi 1997 a 1999 velmi zvýšil a že toto zvýšení, i když minimální ve vztahu k produkci Společenství, zakládalo „obtíže" ve smyslu čl. 109 odst. 1 rozhodnutí ZZÚ.

65 V důsledku toho musí být první část prvního žalobního důvodu zamítnuta jako neopodstatněná.

66 Zadruhé nizozemská vláda zpochybňuje tvrzení Komise obsažené ve čtvrtém bodu odůvodnění napadeného nařízení, podle něhož jakýkoliv dodatečný dovoz cukru do Společenství „přesouvá na vývoz odpovídající množství cukru Společenství, které nemůže jít na odbyt na tomto trhu", jelikož jak produkce, tak spotřeba cukru ve Společenství se rok od roku mění. Zmíněná vláda zpochybňuje rovněž skutečnost, že dotčený vývoz byl dotovaný.

67 V tomto ohledu stačí připomenout, že produkce Společenství je vyšší než spotřeba cukru ve Společenství, což nizozemská vláda nezpochybňuje, a že Společenství je navíc povinno dovézt určité množství cukru ze třetích zemí na základě dohod WTO (výše uvedený rozsudek Emesa Sugar, bod 56).

68 S ohledem na přebytkový stav na trhu Společenství s cukrem okolnost, že produkce a spotřeba cukru ve Společenství se může z roku na rok měnit, není, jak uvedl generální advokát v bodě 71 svého stanoviska, relevantní.

69 Právě z důvodu tohoto přebytkového stavu, jakýkoliv dodatečný dovoz v režimu kumulace původu z ES/ZZÚ zvyšuje přebytek cukru na trhu Společenství a vede ke zvýšení dotovaného vývozu (viz výše uvedený rozsudek Emesa Sugar, bod 56).

70 Pokud jde o poslední otázku, Komise se nedopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že se domnívala, že vývoz způsobený dovozem cukru pocházejícím ze ZZÚ byl dotovaným vývozem, jelikož samotný dovezený cukr pocházející ze ZZÚ, který nahrazuje cukr Společenství, musí být vyvezen, aby se zachovala rovnováha společné organizace trhů.

71 V důsledku toho druhá část prvního žalobního důvodu musí být také zamítnuta.

72 Zatřetí nizozemská vláda uplatňuje, že dohody WTO poskytují také dostatečný prostor k jednání, aby umožnily sporný dovoz do Společenství.

73 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že i v případě, že by dodatečný vývoz cukru s náhradou, který by mohl být způsobený dovozem cukru pocházejícím ze ZZÚ, nedosáhl částek a množství stanovených dohodami WTO, nizozemská vláda neprokázala, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení, když jednak zohlednila účel zmíněných dohod spočívající v postupném omezení vývozních dotací a jednak když byla toho názoru, že samotné vývozní dotace cukru v režimu kumulace původu z ES/ZZÚ zvýšily celkovou částku vývozních dotací a způsobily nebezpečí destabilizace odvětví cukru Společenství, jak uvedl Soud v bodu 139 svého výše uvedeného rozsudku Rica Foods a další v. Komise.

74 Třetí část prvního žalobního důvodu musí být v důsledku toho zamítnuta.

75 Začtvrté, pokud jde o pochybnosti vyjádřené nizozemskou vládou, co se týče úmyslu Komise při přijímání napadeného nařízení snížit produkční kvóty Společenství, stačí konstatovat, že nizozemská vláda nepředložila žádné důkazní materiály na podporu svých tvrzení.

76 Čtvrtá část prvního žalobního důvodu nemůže být tudíž rovněž přijata.

K důsledkům pro producenty Společenství

77 Z pátého bodu odůvodnění napadeného nařízení vyplývá, že sporný dovoz může způsobit „větší ztrátu jistoty [...] příjmů" producentům cukru ve Společenství.

78 V rozporu s tvrzením nizozemské vlády na podporu páté části jejího prvního žalobního důvodu se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když takto odůvodnila přijetí sporného ochranného opatření.

79 Nejdříve je totiž zřejmé, že poškození nebo hrozba poškození společné organizace trhu mohou vyvolat potřebu snížení produkčních kvót, a tímto dojde k přímému ovlivnění příjmů producentů Společenství.

80 Dále vývozní náhrady jsou financovány z velké části producenty Společenství prostřednictvím příspěvků na produkci stanovených každý rok Komisí. Jak přitom

vyplývá z bodu 70 tohoto rozsudku Komise mohla mít oprávněně za to, že dotčený dovoz může způsobit zvýšení objemu dotovaného vývozu, a v důsledku toho zvýšení příspěvků na produkci odváděných producenty Společenství.

81 Konečně i v případě, že někteří producenti mohli, jak tvrdí nizozemská vláda, získat značný zisk z prodeje cukru C subjektům ze ZZÚ tím, že prodávali za vyšší ceny, než byla cena na světovém trhu, nemůže toto tvrzení, které není založeno na žádném přesném důkazu, zpochybnit posouzení Komise, podle něhož sporný dovoz zahrnoval nebezpečí narušení odvětví cukru, které mohlo zvláště způsobit zvýšení částky vývozních dotací nebo snížení produkčních kvót.

82 Pátá část prvního žalobního důvodu musí být tedy zamítnuta jako neopodstatněná.

83 S ohledem na všechny předchozí úvahy je namístě zamítnout první žalobní důvod.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 109 odst. 2 rozhodnutí ZZÚ

Argumentace účastníků řízení

84 Svým druhým žalobním důvodem nizozemská vláda uplatňuje, že Komise porušila zásadu proporcionality uvedenou v čl. 109 odst. 2 rozhodnutí ZZÚ. Tento žalobní důvod je tvořen čtyřmi částmi.

85 Zaprvé zmíněná vláda vytýká Komisi, že porušila přednostní postavení produktů původem ze ZZÚ tak, jak bylo zavedeno rozhodnutím ŽZÚ, ve vztahu k režimu použitelnému na produkty států AKT.

86 Zadruhé napadené nařízení bylo přijato, aniž by Komise zvážila nepříznivé důsledky jeho použití na dotčené ZZÚ a zúčastněné podniky.

87 Zatřetí i v případě, že by se na trhu Společenství s cukrem vyskytovaly obtíže, mohl by cíl sledovaný Komisí být dosažen prostředkem méně omezujícím pro ZZÚ a zúčastněné podniky, jako je například stanovení minimální prodejní ceny.

88 Začtvrté čl. 2 odst. 2 napadeného nařízení v rozsahu, v němž činí použitelným čl. 3 odst. 3 nařízení č. 2553/97, je také v rozporu se zásadou proporcionality. Částka jistoty, stanovená tímto posledně uvedeným ustanovením, v oblasti dovozních licencí, je totiž rovná 50 % cla podle společného celního sazebníku použitelnému v den podání žádosti a činí tedy přibližně 43,7 eur za 100 kilogramů. Do 1. března 2000 částka jistoty stanovená pro cukr podléhající režimu kumulace původu z ES/ZZÚ přitom činila 0,3 ECU za 100 kilogramů. Podle nizozemské vlády v souladu s čl. 8 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 1464/95 ze dne 27. června 1995, kterým se stanoví zvláštní prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí v odvětví cukru (Úř. věst. L 144, s. 14; Zvl. vyd. 03/17, s. 425), je jistota, která má být složena na cukr pocházející ze států AKT a třetích států rovněž stanovená na 0,3 ECU za 100 kilogramů.

89 Nizozemská vláda je tedy toho názoru, že částka jistoty stanovená v čl. 3 odst. 3 nařízení č. 2553/97 není v poměru k částce jistoty, která má být složena na dovoz cukru pocházející ze států AKT a třetích států.

90 Komise především namítá, že situace ZZÚ je odlišná od situace států AKT a třetích zemí vzhledem k tomu, že cukr není produkován v ZZÚ. Pravidlo kumulace původu, na základě kterého ZZÚ v současnosti vyvážejí cukr a směsi do Společenství, se neobjevuje v dohodách uzavřených se státy AKT a jinými třetími zeměmi. Za těchto podmínek zmíněná vláda nemůže platně tvrdit, že omezení systému kumulace původu představuje zásah do přednostního postavení, které náleží ZZÚ ve vztahu ke státům AKT a třetím státům.

91 Komise dále uvádí, že okolnosti jí neumožnily podrobně analyzovat důsledky stanovení kvót na dovoz pocházející ze ZZÚ pro hospodářství těchto zemí a dotčený průmysl. Studie, kterou si nechala v této věci vypracovat, jí měla umožnit, aby Radě předložila návrh stálého nařízení v dané oblasti.

92 Komise rovněž uplatňuje, že snížení produkčních kvót Společenství má vážné důsledky pro subjekty Společenství i přesto, že je omezen pouze dovoz cukru s kumulací původu. Navíc, i když ZZÚ neprodukují cukr, kvóta určená na ročním základě 5 726 tun představuje téměř dvojnásobek kvóty stanovené rozhodnutím 97/803 na dovoz cukru podléhající režimu kumulace původu z AKT/ZZÚ a kterou Soudní dvůr neposoudil jako protiprávní ve svém výše uvedeném rozsudku Emesa Sugar.

93 Konečně, pokud jde o použitelnost čl. 3 odst. 3 nařízení č. 2553/97, Komise uvádí, že jistota stanovená v tomto ustanovení má za cíl zefektivnit dovoz množství, které je předmětem žádosti, a zabránit tak tomu, aby licence byly žádány za spekulativními účely. To odůvodňuje rozdíl mezi touto jistotou a jistotou složenou při dovozu cukru pocházejícího ze států AKT a třetích zemí.

94 Španělská vláda v podstatě přebírá argumentaci Komise. Uplatňuje konkrétně, že skutečnost, že samotné rozhodnutí ZZÚ stanoví možnost přijmout ochranná opatření, potvrzuje slučitelnost sporných opatření s režimem přidružení ZZÚ.

Závěry Soudního dvora

95 Podle čl. 109 odst. 2 rozhodnutí ZZÚ:

„[...M]usí být vybrána přednostně opatření, která přinášejí nejmenší narušení fungování přidružení a Společenství. Tato opatření nesmí mít dosah překračující dosah striktně nezbytný pro vyřešení obtíží, které se objevily." (*neoficiální překlad*)

96 V projednávaném případě omezuje článek 1 napadeného nařízení za účelem vyřešení obtíží, které se objevily na trhu Společenství, dovoz cukru a směsí s kumulací původu z ES/ZZÚ na nejvyšší množství 3 340 tun za posuzované období. Z devátého bodu odůvodnění zmíněného nařízení vyplývá, že toto číslo představuje „částku nejvyšších ročních objemů dovozu dotčených produktů během tří let předcházejících roku 1999, který byl rokem, kdy se dovoz exponenciálně zvýšil, a pro které probíhá vyšetřování Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) pro podezření z porušení předpisů. Samotný dovoz produktů kódů 1806 10 30 a 1806 10 90 musí být předmětem ochranných opatření z důvodu vysokého obsahu cukru a nepříznivých účinků stejné povahy jako u cukru v surovém stavu na SOT s cukrem. Toto opatření musí zajistit, aby množství produktů z cukru dovezené původem ze ZZÚ nepřekročilo objem, který by mohl vyvolat narušení SOT s cukrem, přičemž má být zajištěno obchodní odbytiště pro toto množství produktů." (*neoficiální překlad*)

97 Zaprvé, pokud jde o argument vycházející z porušení přednostního postavení, které náleží cukru původem ze ZZÚ ve vztahu k cukru pocházejícímu ze států AKT, stačí konstatovat, že článek 109 rozhodnutí ZZÚ právě stanoví možnost Komise přijmout ochranná opatření za okolností, které uvádí. Skutečnost, že Komise přijala takové opatření vůči určitým produktům původem ze ZZÚ, nemůže zpochybnit přednostní postavení, které náleží podle čl. 101 odst. 1 rozhodnutí ZZÚ produktům původem z těchto zemí. Ochranné opatření je totiž svou povahou výjimečné a dočasné.

98 Navíc v projednávaném případě, jak zdůraznil Soud v bodě 205 svého výše uvedeného rozsudku Rica Foods a další v. Komise, jelikož se napadené nařízení vztahuje pouze na cukr a směsi dovážené v režimu kumulace původu z ES/ZZÚ, žádný strop nebyl stanoven, co se týče dovozu cukru původem ze ZZÚ podle obvyklých pravidel původu, pokud by taková produkce existovala.

99 V důsledku toho první část druhého žalobního důvodu musí být zamítnuta.

100 Zadruhé, pokud jde o argument vycházející z porušení povinnosti předběžně informovat o nepříznivých důsledcích, které může mít ochranné opatření na hospodářství dotčených ZZÚ a zúčastněné podniky, je nutno konstatovat, že v den, kdy napadené nařízení bylo přijato, byly již podány žaloby jak k Soudnímu dvoru, tak k Soudu ohledně podmínek dovozu cukru pocházejícího z Nizozemských Antil a Aruby (viz zejména ohledně stejné problematiky výše uvedený rozsudek Emesa Sugar, pokud jde o dovoz cukru s kumulací původu z AKT/ZZÚ; výše uvedený rozsudek Nizozemsko v. Komise, C-26/00, a rozsudek ze dne 17. ledna 2002, Rica Foods v. Komise, T-47/00, Recueil, s. II-113, pokud jde o dovoz cukru s kumulací původu z ES/ZZÚ). Mimoto, jak vyplývá z bodů 28 až 30 výše uvedeného rozsudku Nizozemsko v. Komise, přijetí nařízení č. 2423/1999 předcházelo jednání mezi Komisí, Nizozemským královstvím a dalšími státy, na němž musela být projednána otázka hospodářských důsledků zamýšleného ochranného opatření.

101 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise byla informovaná o zvláštní situaci Nizozemských Antil a Aruby v době, kdy zamýšlela přijmout napadené nařízení, a byla tedy schopna posoudit dopad tohoto nařízení na hospodářství dotčených ZZÚ a situaci zúčastněných podniků.

102 Druhá část druhého žalobního důvodu musí být v důsledku toho zamítnuta.

103 Zatřetí, pokud jde o domnělou možnost zvolit přiměřenější a méně omezující opatření než opatření stanovené v napadeném nařízení, k dosažení cílů sledovaných Komisí, jako je stanovení minimální prodejní ceny, je třeba připomenout, že zásada proporcionality, která je součástí obecných právních zásad Společenství, vyžaduje, aby akty orgánů Společenství nepřekročily meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení oprávněných cílů sledovaných dotčenou právní úpravou, přičemž se rozumí, že pokud se nabízí volba mezi několika přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření, a způsobené nevýhody nesmí být nepřiměřené ve vztahu ke sledovaným cílům (rozsudek ze dne 13. listopadu 1990, Fedesa a další, C-331/88, Recueil, s. I-4023, bod 13; ze dne 5. října 1994, Crispoltoni a další, C-133/93, C-300/93 a C-362/93, Recueil, s. I-4863, bod 41; výše uvedený Antillean Rice Mills a další v. Komise, bod 52, a ze dne 12. července 2001, Jippes a další, C-189/01, Recueil, s. I-5689, bod 81).

104 Co se týče soudního přezkumu dodržení takové zásady, s ohledem na širokou posuzovací pravomoc, kterou má zejména Komise v oblasti ochranných opatření, pouze zjevně nepřiměřená povaha opatření přijatého v této oblasti ve vztahu k cíli, který příslušný orgán zamýšlí sledovat, může ovlivnit legalitu takového opatření (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Nizozemsko v. Rada, C-301/97, bod 135; a výše uvedená judikatura).

105 V projednávaném případě tudíž nenáleží Soudnímu dvoru přezkoumat, zda opatření přijaté Komisí představovalo jediné nebo nejlepší opatření, které mohlo být přijato, ale ověřit, zda bylo opatření zjevně nepřiměřené.

106 V tomto ohledu nizozemská vláda nepředložila důkaz, že omezení množství cukru s kumulací původu z ES/ZZÚ, který může být dovezen do Společenství za období, na které se vztahuje napadené nařízení, vyňatého z celní povinnosti na 3 340 tun bylo zjevně nepřiměřené k dosažení sledovaného cíle.

107 Třetí část druhého žalobního důvodu musí být v důsledku toho zamítnuta.

108 Konečně, pokud jde o zpochybnění platnosti čl. 2 odst. 2 napadeného nařízení, je třeba poznamenat, že cíl sledovaný Komisí, když uložila složení jistoty o vysoké částce pro dovoz cukru s kumulací původu z ES/ZZÚ, spočíval, jak Komise zdůraznila, v zabránění spekulativnímu chování.

109 Taková jistota nezbavuje skutečně dotčené podniky možnosti vyvézt cukr do Společenství. I když totiž musí být částka jistoty zaplacena za účelem získání dovozních licencí, tato částka je vrácena podniku, je-li dovoz uskutečněn (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Nizozemsko v. Rada, C-110/97, bod 132).

110 Za těchto podmínek není prokázáno, že sporné opatření bylo zjevně nepřiměřené nebo neúměrné k dosažení cíle sledovaného Komisí.

111 Vzhledem k tomu, že ani čtvrtá část nemůže být přijata, je třeba zamítnout druhý žalobní důvod v plném rozsahu.

K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z překročení pravomoci

Argumentace účastníků řízení

112 Svým třetím žalobním důvodem nizozemská vláda vytýká Komisi, že se snažila zavést omezení dovozu cukru, na který se vztahuje režim kumulace původu z ES/ZZÚ, i když je Rada nestanovila při následných změnách rozhodnutí ZZÚ.

113 Článek 109 rozhodnutí ZZÚ přitom neuděluje Komisi posuzovací pravomoc opravit nebo doplnit rozhodnutí Rady v případě, že následně vzniknou stanovené nebo pouze zamýšlené účinky tohoto rozhodnutí. V projednávaném případě je tato argumentace o to relevantnější, že Rada se při prodloužení platnosti rozhodnutí 91/482 vzdala možnosti přijmout opatření týkající se cukru s kumulací původu z ES/ZZÚ a směsí.

114 Komise namítá, že Soud ve svém rozsudku ze dne 10. února, Nederlandse Antillen v. Komise (T-32/98 a T-41/98, Recueil, s. II-201), neshledal, že zneužila svoji pravomoc.

115 Španělská vláda se domnívá, že Nizozemské království nepředložilo žádný nepřímý důkaz, který by prokazoval, že napadené nařízení nebylo přijato s cílem zabránit zhoršení situace v odvětví cukru Společenství.

Závěry Soudního dvora

116 V souladu s judikaturou Soudního dvora představuje překročení pravomoci skutečnost, kdy orgán vykonává své pravomoci za výlučným nebo alespoň rozhodujícím účelem dosáhnout jiných cílů než uvedených nebo kdy obejde zvláštní postup stanovený ve Smlouvě pro případ vzniku okolností daného případu (viz zejména rozsudky ze dne 12. listopadu 1996, Spojené království v. Rada, C-84/94, Recueil, s. I-5755, bod 69, a ze dne 14. května 1998, Windpark Groothusen v. Komise, C-48/96 P, Recueil, s. I-2873, bod 52).

117 V projednávaném případě vyplývá z přezkumu prvního žalobního důvodu, že Komise se mohla právem domnívat, že dovoz cukru s kumulací původu z ES/ZZÚ představuje „obtíže" ve smyslu čl. 109 odst. 1 rozhodnutí ZZÚ hrozící narušením fungování společné organizace trhu s cukrem.

118 Mimoto nizozemská vláda nepředložila žádný nepřímý důkaz, z něhož by vyplývalo, že napadené nařízení nebylo přijato s cílem napravit konstatovaná narušení nebo zabránit vážnějším narušením trhu Společenství s cukrem. V tomto ohledu pouhá skutečnost, že Rada zavedla v článku 108b rozhodnutí ZZÚ množstevní omezení na cukr původem z AKT/ZZÚ, nemá žádný vliv na pravomoc Komise vyplývající z čl. 109 odst. 1 rozhodnutí ZZÚ, přijmout nezbytná ochranná opatření, pokud jde o cukr nebo jakýkoliv jiný produkt původem ze ZZÚ, pokud jsou podmínky pro přijetí takových opatření splněny.

119 Třetí žalobní důvod musí být tudíž zamítnut.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení povinnosti uvést odůvodnění

Argumentace účastníků řízení

120 Svým čtvrtým žalobním důvodem nizozemská vláda tvrdí, že napadené nařízení neobsahuje žádné odůvodnění:

— proč Komise považovala za nezbytné přijmout od 1. března 2000 ještě přísnější opatření, než byla opatření vztahující se na předchozí období;

— přijetí totožných omezení pro cukr a směsi původem ze ZZÚ, když nařízení č. 2423/99 stanovilo různá opatření pro tyto dva typy produktů;

— nebezpečí zhoršení situace na trhu s cukrem Společenství z důvodu sníženého dovozu cukru a směsí s kumulací původu z ES/ZZÚ;

— zavedení výjimky z přednostního postavení, které náleží ZZÚ ve vztahu k státům AKT a třetím státům.

121 Mimoto nizozemská vláda uplatňuje, že odůvodnění stanovení kvóty na 3 340 tun je nedostatečné. Komise nezohlednila skutečnost, že dovoz cukru s kumulací původu z ES/ZZÚ začal teprve v roce 1999 a že dovoz těchto produktů byl podněcován Radou.

122 Komise se naopak domnívá, že odůvodnění napadeného nařízení splňuje požadavky stanovené judikaturou v tom, že z nařízení je jasně zřejmé uvažování tvůrce aktu. Judikatura nevyžaduje, aby Komise uvedla důvody, pro které přijala odlišné opatření, než bylo opatření, které přijala před několika měsíci. V preambuli nařízení je v každém případě uveden důvod této změny orientace.

123 Španělská vláda zastává stejný postoj jako Komise. Dodává, že podle judikatury Soudního dvora, pokud se jedná, jako v projednávaném případě, o obecně závazný akt, odůvodnění může být omezeno na uvedení jednak celkové situace, která vedla k přijetí aktu a jednak obecných cílů, které jeho tvůrce navrhuje dosáhnout. Pokud je ze zpochybňovaného aktu zřejmá podstata cíle sledovaného dotčeným orgánem, bylo by nepřiměřené požadovat zvláštní odůvodnění jednotlivých provedených technických výběrů. Tento postoj je o to více odůvodněný, jelikož v projednávané věci mají orgány Společenství rozsáhlou posuzovací pravomoc, co se týče volby prostředků nezbytných k provádění komplexní politiky.

Závěry Soudního dvora

124 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury musí být odůvodnění požadované článkem 253 ES přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musí z něj

být jasně a jednoznačně patrno uvažování orgánu, tvůrce aktu, tak, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s odůvodněními přijatého opatření a soud Společenství mohl vykonávat svůj přezkum. Není požadováno, aby odůvodnění upřesňovalo všechny relevantní skutkové a právní poznatky, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 253 ES, musí být posuzována s ohledem nejen na jeho text, ale také na jeho celkovou souvislost, jakož i na všechny právní předpisy upravující dotčenou oblast (viz zejména rozsudky ze dne 4. února 1997, Belgie a Německo v. Komise, C-9/95, C-23/95 a C-156/95, Recueil, s. I-645, bod 44, a ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 63).

125 Je nutno konstatovat, že od prvního do sedmého bodu odůvodnění napadeného nařízení Komise líčí obtíže, které vznikly na trhu Společenství s cukrem, důvody, proč tyto obtíže mohly způsobit poškození fungování společné organizace trhu a nepříznivé účinky pro subjekty Společenství, zejména z důvodu vážného nebezpečí nutnosti snížit produkční kvóty Společenství. Navíc tento orgán uvedl v devátém bodu odůvodnění zmíněného nařízení, plně převzatém v bodu 96 tohoto rozsudku, důvody, které ho vedly ke stanovení sporné kvóty.

126 Za těchto podmínek v rozporu s tím, co tvrdí nizozemská vláda, z preambule napadeného nařízení je jasně a jednoznačně patrno uvažování Komise tak, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s odůvodněními přijatých opatření a Soudní dvůr mohl vykonat svůj přezkum, jak ostatně vyplývá z přezkumu předcházejících žalobních důvodů. Mimoto Nizozemské království bylo úzce spojeno s vypracováváním napadeného nařízení.

127 Vzhledem k tomu, že ani čtvrtý žalobní důvod nemůže být přijat, je namístě žalobu zamítnout.

K nákladům řízení

128 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, Komise ve svém návrhu požadovala, aby Nizozemskému království byla uložena náhrada nákladů řízení a Nizozemské království bylo ve sporu neúspěšné, je namístě uložit mu náhradu nákladů řízení. V souladu s odstavcem 4 téhož článku Španělské království a Francouzská republika ponesou vlastní náklady.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Nizozemskému království se ukládá náhrada nákladů řízení.

3) Španělské království a Francouzská republika ponesou vlastní náklady.

Podpisy.